

Letšoao la Selekane



SABATHA MANTSIBOEA

Bakeng sa Boithuto ba Beke Ena Bala:

Gen. 2:2, 3; Exod. 20:11; Exoda 16; Baheb. 4:1–4; Exod. 31:12–17; Deut. 5:14.

Teman'a Khopolo:

“Bana ba Israele ba tla boloka [letsatsi] la Sabatha, hore ba boloke Sabatha melokong ea bona, e be selekane sa ka mehla.” (*Exoda 31:16*).

Sabatha ea letsatsi la bosupa e tšoana le sepekere—Thoa! — seo ka botsitso bo sa fetoheng se re khutlisetsang motheong oa sohle seo re leng sona kapa seo re ka bang sona beke ka 'ngoe. Re phathahane hoo, re matha re ea pele le morao, re sebelisa chelete, e etsa chelete, re ea mona, re ea mane, re ea hohle, 'me e be— Thoa! —Sabatha ea khutla e re hokela hape motheong oa rona, qalehong ea ntho e 'ngoe le e 'ngoe e tla latela, hobane ntho e 'ngoe le e 'ngoe eo e leng eng kapa eng ho rona e fetoha seo hobane Molimo oe bopile le rona ho tloha sethathong. Ka botsitso bo sa fetoheng, ho se mekhelo, Sabatha e fihla e itahlela ka khutso mafarung le mapatsong oohle a maphelo a rona. E re hopotsa hore lefaru le leng le le leng le lepatso le ikarabella ho Moetsi oa rona, Eena ea re beileng mona, Eena eo “tšimolohong” a ileng a hlola maholimo le lefatše, ketso e salang e le motheo o ke keng oa latoloa oa tumelo ea Bokreste bohle 'me eo Sabatha ea letsatsi la bosupa—Thoa! — e leng letšoao le ke keng la latoloa, leo eseng lerako, le sa ineheleng. Bekeng ena re talima letšoao lena moelelong oa selekane sa Sinai.

Beke ka Bokhutšoanyane: Sabatha e tsoa kae? Ke bopaki bo fe bo leng teng hore Sabatha e bile teng pele ho Sinai? Ke eng e etsang Sabatha e be letšoao le nepahetseng ha kaale?

**Ihute thuto ena ho lokisetsa Sabatha sa la 29 Motšeanong.*

Metso

Ke hangata re utloang poleloana e reng, “Sabatha ea khale ea ba-Juda.” Feela Lengolo le hlakile hore Sabatha e bile teng khale haholo pele ho sechaba sa ba-Juda. Motso oa eona o fumaneha bekeng ea Tlholeho ka boeona.

Sheba Genese 2:2, 3 le Exoda 20:11. Li beha motso oa Sabatha hokae ka ho hlaka, le ho se pota-pote?

Leha Genese 2:2, 3 e sa bitse “letsatsi la bosupa” e le Sabatha (lebitso lena le qala ho hlahella ho Exoda 16:26, 29), ho hlakile hore ho buuo ka eona poleloaneng e reng, “ka tsatsi la bosupa oa phomola” (Gen. 2:2). Lentsoe phomola (se-Heberu, shabat) le amana le lereho Sabatha (se-Heberu, shabbat). “Lentsoe ‘sabatha’ ha lea sebelisoa [ho Gen. 2:2, 3], empa ho hlakile hore sengoli se ne se rerile ho toboketsa hore Molimo o ile oa hlohonolofatsa oa ba oa ketha letsatsi la bosupa e le Sabatha.”—G. F. Waterman, *The Zondervan Pictorial Encyclopedia of the Bible* (Grand Rapids, MI: Zondervan Publishing House, 1975), pok. 5, leq. 183. Ka ho hlaka, Genese 2:2, 3 e ruta ka motso o halalelang oa Sabatha e le letsatsi la tlhohonolofalo ea batho bohle. Bala Mareka 2:27. Jesu o re Sabatha e entsoe ka lebaka la “motho,” a lekanya botho bohle, ho e-na le ba-Juda feela.

Hobaneng ha Molimo ka sebele sa Oona o ka phomola ka letsatsi la bosupa? O ne o e hloka? Le baka le leng la phomolo ea Oona e ne e ka ba le fe?

Leha libui tse ling li lekanya hoba Molimo o ne o hloka phomolo ea ‘mele kamor’ a Tlholeho, lebaka la ‘nete la ho phomola ha Molimo e ne e le ho tea mohlala o halalelang bakeng sa botho. Motho o lokela le eena a sebetse ka matsatsi a tšeletseng e be o phomola ka Sabatha ea letsatsi la bosupa. Morutehi oa Thuto-Molimo Karl Barth o lekanya hoba ho phomola ha Molimo qetellong ea Tlholeho e ne e le karolo ea “selekane sa mohau,” seo ho sona mofuta oa motho o ileng oa mengoa “ho phomola le Eena . . . ho ba le kabelo phomolong [ea Molimo].”—*Church Dogmatics*, pok. 3, karolo ea 1 (Edinburgh, Scotland: T&T Clark Ltd., 1958), leq. 98. Molimo ka lerato la Oona o ile oa bitsa monna le mosali letsatsing la kamorao ho tlhohleho ho kena phomolong ea setsoalle, ho theha puisano e atamelaneng le Eena, eo ba neng ba entsoe ka setšoantšo sa Hae. Setsoalle le puisano tsena li ne li lokela ho ba tsa ka ho sa feleng. Ha e sa le ho tloha ho oeng ha motho, e fane ka tlhoro ea beke le beke ea bophelo ba motho le Mopholosi oa hae.

Haeba batho ba ne ba ka u botsa, poloko ea Sabatha e bile le molemo o fe kamanong ea hau le Morena, u ne u tla araba joang?

Sabatha Pele ho Sinai

“A re ho bona, Ke eona taba e boletsoeng ke Jehova: hosesane ke tsatsi la phomolo, e leng Sabatha e khethetsoeng Jehova; boo le bo apehang le bo apehe kajeno, le bese boo le bo besang; bo salang kaofela le bo beele hosesane” (Exod. 16:23).

Pholletsa har’a Exoda 16, pale ea manna a ileng a fuaa Iseraele, lefeelleng, pele ho Sinai. Hlokomela seo tlaleho ena e se senolang:

1. Ke tekanyo e itseng feela ea manna e neng e ka sebelisoa letsatsi ka leng, empa ka letsatsi la botšelela ho ne ho lokeloa ho bokelloe habeli ho feta.
2. Ho ne ho se manna a fanoang ka Sabatha.
3. Karolo e neng e hlokoa ka Sabatha e ne e bolokoa ho tlhoa letsatsing la botšelela e be ha e bole, feela manna a ne a bola ka matsatsi a mang ha a bolokiloe..

Pale ee e senola eng ka khalalelo ea Sabatha pele ho fanoa ka molao Sinai? (Sheba Exod. 16:23–28.)

“Hantle, ho lekanya Sabatha le letsatsi la bosupa, polelo ea hore Jehova o file Iseraele Sabatha, le tlaleho ea hore batho, ka taelo ea Molimo, ba ile ba phomola ka letsatsi la bosupa, kaofela li supa qalehong [Tlhohong] moo Sabatha e theiloeng.”—G. F. Waterman, *The Zondervan Pictorial Encyclopedia of the Bible*, vol. 5, leq. 184.

Ho na le ho ho ngata ho feta hoo mahlo a ho bonang ho Exoda 16 ka Sabatha. Talima seo e re rutang sona:

1. Letsatsi la tlhekelo ea Sabatha ke le fe? _____
2. Sabatha ke letsatsi le fe la beke? _____
3. Sabatha e tsoa kae? _____
4. Sabatha e lokela ho ba letsatsi la mofuta o fe? _____
5. Na Sabatha ke letsatsi la boitimo? _____
6. Na Sabatha ke teko ea botšephehi ho Molimo? _____

Kutloisiso ea hau ea Sabatha kajeno e nyallana joang le se rutoang ka Sabatha ho Exoda 16?

Letšoa la Selekane

““Bana ba Iseraele ba tla boloka [letsatsi] la Sabatha, hore ba boloke Sabatha melokong ea bona, e be selekane sa ka mehla. Ke pontšo ea ka mehla mahareng a ka le bana ba Iseraele; hobane ka matsatsi a tšeletseng, Jehova o entse maholimo le lefatše, ‘me ka la bosupa o phomotse, a khatholoha’”” (Exod. 31:16, 17).

Ho buuo ka Sabatha e le “letšoa” ka makhetlo a mane Lengolong (Exod. 31:13, 17; Ezek. 20:12, 20). “Letšoa” ha se “sesupo” moeelong oa ntho eo ka tlhaho e supang, e emelang, kapa e hopotsang ka ntho e ‘ngoe esele, hobane ka bobeli e le tsa boleng bo tšoanang (mohlala, sesupo sa setebele hangata se bolela “matla” kapa “borena”). Ka Bibeleng, Sabatha e le “letšoa” e sebetsa e le pontšo e kante kapa ntho kapa boemo bo reretsoeng ho fetisa molaetsa o hlakileng. Ha ho na letho ho letšoa ka bolona eo ka kotloloho e le hokelang ho selekane. Sabatha e ne e le letšoa la selekane “ ‘mahareng a ka le lona melokong ea lona’ ” (Exod. 31:13) hobane feela Molimo a boletse joalo.

Hobaneng ha Jehova a ka sebelisa Sabatha e le letšoa la selekane? Ke keng ka Sabatha e ka e etsang hore e be letšoa le nepahetseng ha kaalo la kamano e pholosang le Molimo? Re ntse re hopola hore ntlha ea bohlokoa ea selekane ke hore re pholosa ka mohau, le hore mesebetsi ha e ka ke ea re pholosa, ke eng ka Sabatha ka sebele sa cona e e etsang hore e be sesupo se setle ha kaalo sa kamano eo? (Sheba Gen. 2:3, Baheb. 4:1–4.)

Se hapang maikutlo ka Sabatha e le letšoa la selekane sa mohau ke hore ba-Juda ka mengoaha-kholo ba utloisisitse Sabatha e le letšoa la topollo ea Mesia. Ba bone tatso ea pholoho ea Mesia ho Sabatha. Ka hobane re utloisisa topollo e tla feela ka mohau, le hobane re utloisisa selekane hoba ke selekane sa mohau, khokahano mahareng a Sabatha, Topollo, le selekane ea hlaka (sheba Deut. 5:13–15). Ka mokhoa o joalo, ka ho fapana le maikutlo a tloaelehileng, Sabatha ke letšoa la mohau oa Molimo o pholosang; ha se letšoa la pholoho ka mesebetsi.

U utloisisa ho “phomola”ka Sabatha joang? U phomola joang ka Sabatha? Ke eng eo u e etsang ka tsela e fapaneng e etsang hore Sabatha e be “letšoa”? A na motho e mong ea u tsebang a ka talima bophelo ba hau ‘me a bona hoba e fela Sabatha e le letsatsi le khethehileng ho uena?

Letšoao la Khalaletso

““Le fele le boloke Lisabatha tsa ka, hobane ke pontšo mahareng a ka le lona, melokong ea lona, e le hore le tsebe hoba ke ‘na Jehova ea le khethileng [ea le halaletsang]’”” (Exod. 31:13).

Seratsoana se nonneng ka tsela e khethehileng se buang ka Sabatha ke Exoda 31:12–17, se latelang tataiso ea Jehova ea khaho ea sehalalelo le ho thehoa ha litšebeliso tsa sona (Exod. 25:1 to Exod. 31:11). Taba ea Sabatha e le “letšoao”—letšoao le bonahalang, le kantle mahareng a Molimo le sechaba sa Hae—e boleloa mona ka mokhoa ona lekhetlo la pele. Sengoloa ka bo sona se phuthetse litaba tse hlollang tse tsoanelang boithuto. Ho hokeloa lintlha tse ling tse peli litemaneng tsena:

1. Sabatha e le letšoao la tsebo
2. Sabatha e le letšoao la khalaletso

Lemoha taba ea letšoao ha e amahanngoa le tsebo. Kutloisiso ea se-Heberu ea tsebo e kenyelletsa mafapha a bohlale ba kelello, likamano, le boikutlo. “Ho tseba” ho ne ho sa bolele feela ho tseba taba, haholo moo motho a neng a ameha. Ho ne ho boetse ho bolela ho b ale kamano e nang le moelelo le eo ea tsejoang. Ka mokhoa o joalo ho tseba Jehova ho ne ho bolela ho ba le kamano e nepahetseng le Eena—ho mo “sebelelsa” (1 Likron. 28:9), ho mo “tšaba” (Esa. 11:2), ho “lumela” ho Eena (Esa. 43:10), ho mo “tšepa” le ho mo “batla” (Lipes. 9:10), le ho “bitsa” lebitso la Hae (Jer. 10:25).

Sheba temana ka ‘ngoe ea tse hlahang seratsoaneng se kaholimo. Litemana tsee li re thusa joang ho utloisisa se boleloang ke ho “tseba” Jehova?

Ho tlatselisa moo, Sabatha e na le boleng e le letšoao la khalaletso. E supa hore Jehova o “khetha” batho ba Hae (bapisa le Lev. 20:8) ka ho ba etsa ha “halalele” (Deut. 7:6). Ketso ea khalaletso ke mosebetsi oa lerato le lopollang la Molimo joalo feela ka mosebetsi o pholosang le o lopollang oa Molimo. Ho loka (tokafatso) le khalaletso ka bobeli ke liketso tsa Molimo: “ ‘Ke ‘na . . . Jehova . . . ea le halaletsang.’ ” (Lev. 20:8). Ka mokhoa o joalo, Sabatha ke letšoao le fanang ka tsebo ea Molimo e le Mohalaletsi. “Sabatha e filoeng lefatše e le letšoao la Molimo e le ‘Mopi hape ke letšoao la Hae e le Mohalaletsi.’”—Ellen G. White, *Testimonies for the Church*, pok. 6, leq. 350.

Lemoha letsatsi la Sabatha le ketso ea khalaletso, ea ho etsoa ea halalelang. Ke mosebetsi o fe oo poloko ea Sabatha e nang le oona tabeng ee? Ke joang Jehova a ka sebelisang boiphihlelo ba rona ba ho boloka Sabatha ho thusa hore re halaletsa?

Ho Hopola Sabatha

“Hopola letsatsi la phomolo ho le khetha” (Exod. 20:8). Sabatha e ne e le, ‘me e ntse e le letšoao la motho hore a “hopole.” Tšebeliso ea lentsoe hopola e ka etsa mesebetsi e mengata. Oa pele, ho hopola ntho e ‘ngoe ho ka lekanya ho hetla moraro, ho talima tse fetileng. Boemong bona, Sabatha e re supisa Tlhohlong, eo sehlohlolo sa eona e ile ea ba ho thehoa ha Sabatha e le letsatsi la phomolo ea beke le beke le kopano e halalelang le Molimo.

Taelo ea ho hopola e ka bua hape ka bojoale. Ha rea lokela feela ho “hopola” Sabatha (Exod. 20:8); re tšoaetse ho e “ela hloko” le ho e “boloka.” (sheba Deut. 5:12). Ka mokhoa o joalo, Sabatha e na le moelelo oa bohlokoa oa hona joale, bojoaleng, bakeng sa rona.

Qetellong, ho hopola Sabatha ho boela ho re supa pele. Motho ea hopolang poloko ea Sabatha o na le bokamoso bo tšepisang, bo ruileng, hape bo nang le moelelo le Morena oa Sabatha. O lula kamanong ea selekane, hobane a lutse ho Morena. Hape, ha re utloisisa hore selekane ke kamano e mahareng a batho le Molimo, Sabatha, e ka thusang haholo ho matlafatsa kamano eo, e hlahella ka mahetla ka tsela e ikhethang.

E fela, ha re hopola Tlhohleho le ‘Mopi oa eona, sechaba sa Molimo se boetse se hopola liketso tsa Molimo tsa mohau (sheba Deuteronomo 5:14, moo Sabatha se bonoang, moelelong ona, e le letšoao la topollo Egepeta, sesupo sa pholoho ea mapomelo e fumanoang ho Molimo). Tlhohleho le phomolo li tsamaea ‘moho. Ea pele e etsa hore ea morao e khonahale. Sabatha ke letšoao le fetisang molaetsa oa hore Molimo ke ‘Mopi oa lefatše le ‘Mopi oa pholoho.

“Ka ho boloka Sabatha ea Hae e halalela re tla be re bontša hore re sechaba sa Hae. Bible e phatlalatsa Sabatha e le letšoao le hloaeang batho ba bolokang litaelo. . . . Ba bolokang molao oa Molimo e tla ba ntho e le ‘ngoe le Eena ntoeng e kholo e qalileng leholimong mahareng a Satane le Molimo.”—Ellen G. White, *Selected Messages*, buka ea 2, leq. 160.

Talima polelo ena ea mohlank’ua Molimo. Ke eng ka Sabatha e e etsang hore e be ntho e ka re hloaeang re le “batho ba bolokang melao” haholo, mohlomong, ho feta melao e meng?

Ho Ithuta Haholoanyane:

Bala Ellen G. White, maq. 968-970, ho *The SDA Bible Commentary*, pok. 7; “*Poloko ea Sabatha*,” maq. 349–351, ho *Testimonies for the Church*, pok. 6; “*Ho Tloha Leoatleng le Lefubelu ho ea Sinai*,” maq. 295–297, ho *Patriarchs and Prophets*. Melao e leshome e hlalosa ka botebo limanamo tsa mantlha tsa Molimo le motho le motho le motho. Molao o khubung ea Melao e Leshome ke molao oa Sabatha. E hloaea Morena oa Sabatha ka tsela e khethehileng ‘me o bontša tikoloho ea matla le borena ba Hae. Hlokomela lintlha tsena tse peli: (1) boitsebiso ba Molimo: Jehova (LORD), eo e leng ‘Mopi (Exod. 20:11, Exod. 31:17), ‘me eo ka mokhoa o joalo a nang le boemo bo ikhethang; (2) tikoloho ea matla le borena ba Hae— “ ‘maholimo le lefatše, leoatle le lintho tsohle tse ho tsona’ ” (Exod. 20:11; bapisa le Exod. 31:17). Lintlheng tsena tse peli, molao oa Sabatha o na le tiiso e tšoanang le ea litiiso tsa litokomane tsa selekane sa machaba, tsa Bochabela bo haufi tsa mehleng ea khale. Litiiso tsena ka tloaelo li ba bohareng ba litokomane tsa selekane hape li na le (1) boitsebiso ba molingoana (ka tloaelo e tla be e le molingoana oa bohedene) le (2) tikoloho ea matla le borena (ka tloaelo e tla ba meeli e itseng ea naha). “Khalaletso ea Moea e fana ka phapano mahareng a ba nang le tiiso ea Molimo le ba bolokang letsatsi la bohata la phomolo. “Ha teko e fihlam ho tla hlaka seo letšoao la sebata le leng sona. Ke poloko ea Sontaha. . . . “Molimo o hloaile letsatsi la bosupa e le Sabatha ea Hae [Ex. 31:13, 17, 16 e qotsuoe]. “Ka mokhoa o joalo phapano ea hlahella mahareng a ba tšepahalang le ba sa tšepahalang. Ba batlang ho ba le tiiso ea Molimo liphatleng tsa bona ba lokela ho boloka Sabatha ea molao oa bone.”—Ellen G. White, *The SDA Bible Commentary*, pok. 7, maq. 980, 981.

Lipotso tsa Puisano:

1. Bala Levitike 19:30. Hlokomela kamoo e hokelang sehalalelo le Sabatha. Re ntse re lemohile seo re ithutileng sona ho fihlela mona ka hore na Sabatha ke letšoao la eng, hobaneng ha khokahano eo e utloahala?
2. Ipotse potso ena: Na poloko ea Sabatha e matlafalitse leeto la ka le Morena? Ha ho se joalo, ke phetoho li fe tseo u ka li etsang?

Kakaretso: Sabatha ke letšoao la selekane le fihlellang nakong eo leano la pholoho le tla fihla sehlohlolong. E supa morao Tlhohlong ‘me, joalo ka letšoao la selekane sa mohau, e re supa pele ho popo-bocha, ha Molimo a etsa lintho tsohle tse ncha.